

تعرفه‌های پزشکی، فقط روی کاغذ

اگر همین امروز به مطب پزشك فوق‌تخصص روماتولوژی در شمال شهر تهران مراجعه کنید، باید 22 هزار تومان برای ویزیت بپردازید...

اگر همین امروز به مطب پزشك فوق‌تخصص روماتولوژی در شمال شهر تهران مراجعه کنید، باید 22 هزار تومان برای ویزیت بپردازید، پزشك متخصص پوست در بلوار کشاورز 17 هزار تومان، پزشك متخصص زنان و زایمان در کلینیکی در بلوار میرداماد 12 هزار تومان، متخصص مغز و اعصاب در منطقه متوسط شهر تهران 12 هزار تومان و فوق‌تخصص تغذیه در منطقه ولنجك هم 30 هزار تومان بابت ویزیت دریافت می‌کند.

اختلاف قیمت‌ها در شهرهای مختلف کشور نیز به همین اندازه متفاوت است. شاید در ابتدا این‌گونه به نظر برسد که پزشکان در مطب‌های خصوصی‌شان می‌توانند بر اساس شاخص‌ها، توانایی‌ها یا هزینه‌هایشان تعرفه ویزیتشان را تعیین کنند.

شاید اگر قانونی در کار نبود، می‌شد این تحلیل را پذیرفت اما همین چهارشنبه پیش، تعرفه‌های بخش خصوصی و دولتی درخصوص همه خدمات پزشکی اعلام شد.

تعرفه‌های ویزیت پزشکان خصوصاً در بخش غیردولتی در حالی اعلام می‌شود که عدد و رقم‌هایی که در این تعرفه‌ها دیده می‌شود، با آنچه که در عالم واقع در حال اجراست، فاصله زیادی دارد. بر اساس مصوبه هیأت وزیران، سقف تعرفه‌های خدمات تشخیصی و درمانی در بخش‌های غیردولتی و خصوصی در سال 1390 برای ویزیت پزشکان عمومی 8000 تومان، ویزیت پزشکان متخصص 13 هزار تومان، پزشکان روان‌پزشك و فوق‌تخصص 16 هزار تومان، فوق‌تخصص روان‌پزشکی 18 هزار تومان، (PHD) پروانه‌دار 8000 تومان، کارشناس ارشد پروانه‌دار 7000 تومان و کارشناس پروانه‌دار 5500 تومان تعیین شده است.

بر اساس این مصوبه، سقف تعرفه‌های درمانی غیردولتی در شهرستان‌ها با توجه به وضعیت اقتصادی و اجتماعی آن شهرستان تعیین و از سوی استاندار اعلام می‌شود و در استان‌های دارای بیش از یک دانشگاه علوم پزشکی، دانشگاه واقع در مرکز استان موظف به بررسی و کارشناسی تعیین سقف تعرفه‌های بخش غیردولتی در منطقه با هماهنگی سایر دانشگاه‌ها و دانشکده‌های استان خواهد بود. نرخ‌های تعیین شده در بخش‌های دیگر خدمات پزشکی نیز با جزئیات اعلام شده که در عمل داستان دیگری دارد اما هر سال همین منوال تعیین تعرفه ادامه دارد.

این گزارش از این جهت بیشتر بر تعرفه ویزیت‌ها تاکید دارد که این تعرفه‌ها برای مردم ملموس‌تر است و سالانه دست کم یک بار، هر شهروندی به پزشك مراجعه می‌کند.

از چند سال پیش که بر اساس مصوبه مجلس، تعیین تعرفه بخش خصوصی به سازمان نظام پزشکی واگذار شد، وزارت بهداشت با اعلام این‌که تعرفه‌های اعلامی از سوی این سازمان بیشتر از توان پرداختی مردم است و با دلایلی از این دست در نهایت تعیین تعرفه بخش خصوصی را به این وزارتخانه و در واقع دولت بازگرداند در حالی که این عددها بیشتر در جلسات و روی کاغذ تعیین می‌شود.

اختلاف میزان تعرفه‌های دریافتی پزشکان با تعرفه اعلامی تا جایی است که رئیس سازمان نظام پزشکی کرمانشاه به ایرنا می‌گوید: نظارت بر میزان دریافت تعرفه‌های پزشکی در تهران ضعیف است و این مساله سبب شده بسیاری از پزشکان پایتخت، تعرفه‌های درمانی را چند برابر حد قانونی آن دریافت کنند.

دکتر فتاح فرخی ادامه می‌دهد: به عنوان مثال هزینه یک جراحی قلب که در سراسر کشور 30 میلیون ریال است در تهران گاهی با 200 میلیون ریال انجام می‌شود.

او با بیان این‌که این مساله اکنون به معضلی برای مراکز درمانی شهرستان‌ها تبدیل شده است، تصریح می‌کند: براین اساس بسیاری از پزشکان شهرستان‌ها پس از گذران دوران تعهد و اتمام طرح‌شان ترجیح می‌دهند به تهران مهاجرت کرده و در آنجا به طبابت بپردازند. به گفته فرخی هم‌اکنون 50 درصد پزشکان کشور در تهران متمرکز هستند.

تعرفه‌های مختلف، همه می‌دانند

متاسفانه یا خوشبختانه وزارت بهداشت و یا سازمان نظام پزشکی از اختلاف تعرفه‌ها خصوصا در بخش خصوصی کاملا اطلاع دارند. وزیر بهداشت پیش از این اعلام کرده بود که تعرفه‌های خدمات پزشکی در مراکز خصوصی مختلف و در شهرهای مختلف متفاوت است و برای ساماندهی آن همه دستگاه‌های مسوول باید با همکاری هم نظارت کنند.

شهاب‌الدین صدر، رئیس سازمان نظام پزشکی هم فروردین امسال از تشکیل ستادی در سازمان نظام پزشکی کشور برای نظارت بر رعایت تعرفه‌ها و اجرای قوانین توسط مراکز درمانی غیردولتی کشور مطابق با چارچوب‌های این سازمان خبر داد. اما در حالی که باید قانون محور اداره امور باشد و پزشکان به تعرفه‌های مصوب تن بدهند آنها برای تعرفه‌های بالایی ویزیت خود دلایلی عنوان می‌کنند. آنها می‌گویند سال‌هاست وزارت بهداشت نتوانسته تعرفه‌ها را واقعی کند، از طرفی هزینه‌های اجاره و اداره یک مطب در مناطق مختلف همین شهر تهران متفاوت است و با وجود چنین مشکلاتی نمی‌توان به آنها که حدود یک دهه از زندگیشان را به تحصیل طب مشغول بوده‌اند، برای مبلغ ویزیتی چند هزار تومان بیشتر از مبلغ تعیین شده، خرده گرفت.

پرداخت هزینه‌های درمان از زیر میز!

هر چند که اختلاف در تعرفه‌ای مانند ویزیت پزشکان در حد مبالغ 10 تا 20 هزار تومان متفاوت است اما داستان نبود نظارت در اجرای تعرفه‌ها، به همین جا ختم نمی‌شود و حتی به مبالغ چند میلیون تومانی هم می‌رسد. وقتی تعرفه‌ها واقعی نباشد، وقتی نظارت‌ها فقط در حد برنامه و دستورالعمل بماند، اختلاف قیمت‌ها در درمان‌هایی که نیاز به جراحی و بستری دارند، به رقم‌های سنگین تری می‌رسد که بیمار مجبور می‌شود اختلاف قیمت مورد نظر را به شکل زیرمیزی پرداخت کند. در واقع زیرمیزی پولی است که بدون ضابطه بین پزشک و بیمار رد و بدل می‌شود و پزشک بخش زیادی از مابه‌التفاوت تعرفه بخش خصوصی و دولتی را که بیشتر مواقع میلیونی است، از بیمار دریافت می‌کند تا او را در بخش دولتی درمان کند.

زمانی برای دیدن پزشک

مشکل نظام سلامت فقط به عدد و رقم‌های تعرفه اعلام شده بر نمی‌گردد. این میان مساله دیگری هم وجود دارد که بارها از سوی بیماران مورد اعتراض قرار گرفته است.

امسال هم مانند سال‌های گذشته، در اطلاعیه مصوبه اعلام تعرفه‌های 90 قید شده که متوسط زمان ویزیت برای پزشکان عمومی حداقل 15 دقیقه، برای پزشکان متخصص حداقل 20 دقیقه و برای پزشکان فوق‌تخصص 25 دقیقه و روان‌پزشکان حداقل 30 دقیقه تعیین شده است. این عددها وقتی غیرواقعی است که اغلب پزشکان در کمتر از 10 دقیقه و حتی در مواردی حدود چند دقیقه برای بیمار وقت می‌گذارند. هر چند مطرح می‌شود بسیاری از پزشکان بخاطر مشغله فراوان و شلوغی مطب‌ها نمی‌توانند بیشتر از چند دقیقه برای بیماران وقت بگذارند اما همه می‌دانند که یکی از پایه‌های اصلی درمان یک بیمار، به رابطه او با پزشک معالج برمی‌گردد.

با وجود این مشکلات به نظر می‌رسد تعیین و اعلام تعرفه درمانی در سال‌های اخیر بیشتر از این‌که راهگشا باشد، به کار فرمایشی تبدیل شده است.

مستوره برادران نصیری/ گروه جامعه